

Grime

Rauwe geluiden uit de onderbuik van Londen

Gepubliceerd in: *Gonzo (circus)*, nr. 64, 2004, pp. 38-39.

Alex de Jong en Marc Schuilenburg

Uit de donkere resten van UK Garage is in Londen een stroming ontstaan die zich afspeelt rond de 135 bpm en waarin de weerbarstige vocalen van 16-jarige MC's een nadrukkelijke plaats innemen. Luister naar de *pirates* Rinse FM en Kool FM. Minimale, donkere klanken van de Roll Deep Crew, East Connection, Horsepower en Dizzee Rascal weerklinken door de Britse ether. Hun stemmen bepalen deze stijl. Maar wat is deze 'stijl-zonder-naam'? Wiley, een van de leden van het collectief Roll Deep blijft het antwoord schuldig. 'What do you call it?/ Garage?/ What do you call it?/ Urban?/ 2-Step?/ Tell us what you call it?', vraagt hij zich af in het nummer 'Wot Do U Call It?'.

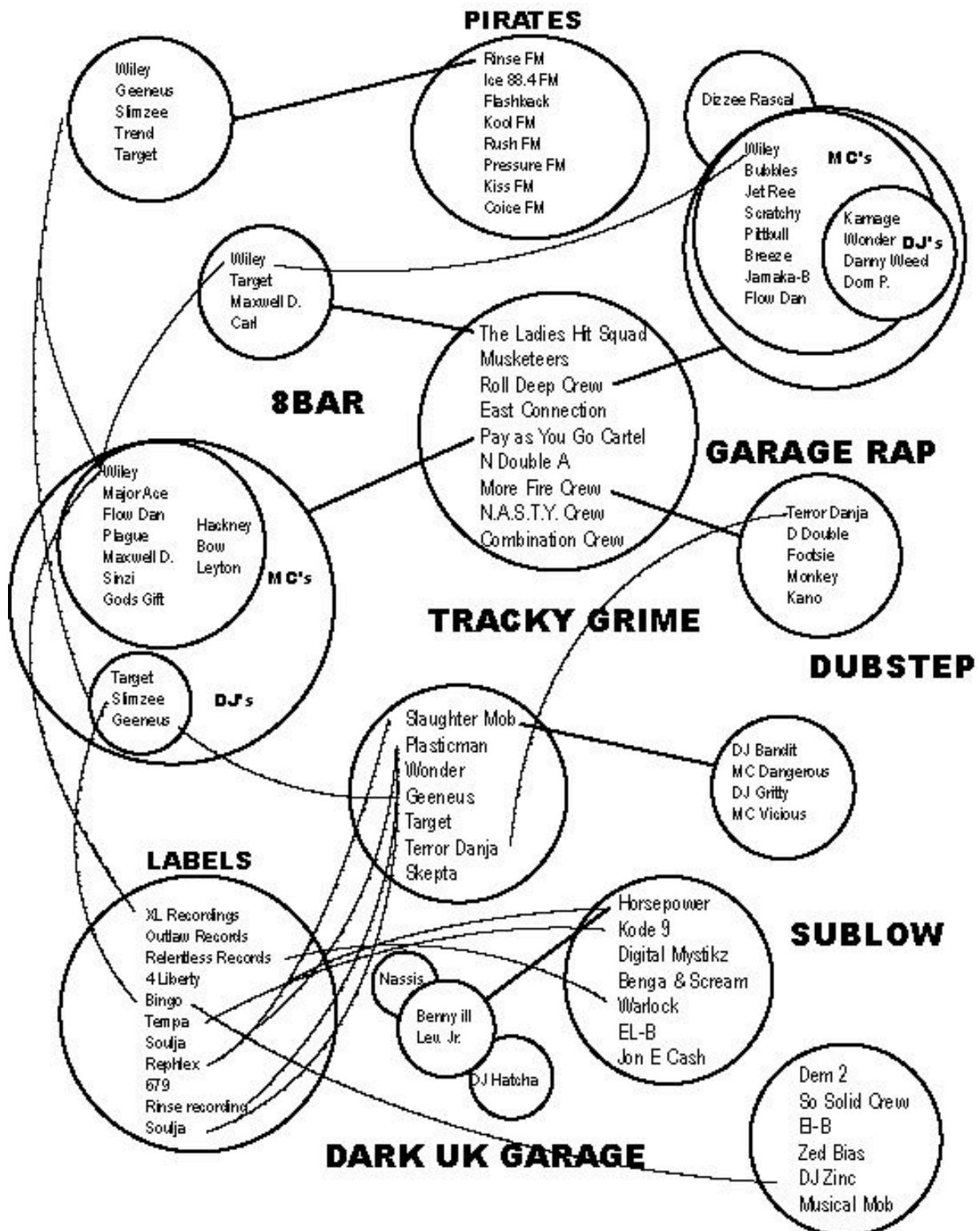
Dansmuziek zonder ritme

Elke nieuwe muziekstijl begint met een discussie over de naam. Op het verzamelalbum 'Grime' van het Rephlex label met nummers van onder meer MarkOne, Plasticman en Slaughter Mob, wordt een voorzichtige poging gedaan: "Het is muziek. Mensen geven het verschillende benamingen afhankelijk van wanneer ze het ontdekten." Op de achterkant van de hoes wordt het als volgt beschreven: "Het is fantastisch om op te dansen in clubs, om in op te gaan in je koptelefoon, je auto, je huis, waar dan ook. Het is instrumentele dansmuziek, het biedt het perfecte podium voor de beste MC's en vocalisten." Kortom, het is tijd voor verandering in het muzikale geluidsschap en de soundtrack hiervoor is Grime.

Grime is de verzamelnaam voor diverse stijlen die ontstonden in de achterstandswijken van Oost-Londen. Sublow, dubstep, 8 bar, het zijn slechts enkele namen die als Grime door het sonische bereik van deze harde sociale realiteit gaan. Twee aspecten in het bijzonder vallen op. In de eerste plaats ontbreekt in veel nummers de beat en schieten vreemdsoortige klanken als computergeluiden, beltonen en sirenes over en weer. Deze rauwe 'blips en bleeps' maken deel uit van een elegante en harmonieuze structuur die zich kenmerkt door oriëntaalse invloeden en diepe baslijnen. In de tweede, en misschien wel belangrijkste, plaats staat de muziek van bekende namen als Dizzee Rascal en Wiley niet op zich; ze maakt deel uit van een beweging die zich concentreert rond de snelheid van de muziek en een groot aantal Londense radiostations, platenzaken, clubs en platenlabels.

Dansmuziek zonder ritme, is dat mogelijk? Is het wel muziek? Dat het met het muzikale aspect goed zit, bewijst het Zuid-Londense Warlock op hun 'Made in Chains' EP met het toepasselijke nummer 'Skip the Beat'. Maar de grote man achter de verdwijning van de beats is producer/MC Wiley die op de klassieker 'Salt Beef' van de Roll Deep Crew slechts cello's en bassen laat horen. Ronde, krachtige, synthetische tonen dienen niet als achtergrond van beats, maar vormen juist de kern van dat nummer. Andere fraaie voorbeelden zijn de *riddims* 'Ice-Rink', 'Igloo' en 'Avalanche' waarvan er enkele, als korte tussendoortjes, op Wiley's album 'Treading On Thin Ice' zijn verzameld. Deze *interludes* zijn Wiley's meest radicale producties; ze zijn onder meer als B-kant van de single 'Wot Do U Call It?' te horen en worden gebruikt als ondergrond voor de *freestyles* van bevriende MC's als Kano en Flow Dan. Wiley verwijst naar de versies van de nummers waarop de beats zijn weggelaten als 'Devil Mixes'. Daarachter schuilt geen bijzondere reden: "Ik noem ze zo omdat ze duivels voor me klinken." Liever spreekt Wiley over de Eskibeat waarvan de naam verwijst naar zijn bekende *riddim* 'Eskimo'. "Ik wil mijn geluid Eskibeat noemen. Iedereen kan zijn geluid

noemen zoals hij wil, maar mensen die dezelfde muziek als ik maken, zullen het Eskibeat moeten noemen,” zegt hij in een interview.

In veel nummers komen zaagtandgeluiden uit de jaren tachtig voor, maar ook pistoolschoten en geluiden uit computerspellen als SuperMario en Donkey Kong zijn op de *riddims* terug te horen. Computerspelletjes en pistolen, ze staan voor de (ont)spanning in Oost-Londen waarin geweld en het aantal mensen dat in vuurgevechten omkomt, snel

toeneemt. Volgens Dizzee is het niet meer dan normaal om een wapen als een Mac10 te dragen: “Mensen willen indruk maken, het is mode, het is gewoon hun cultuur.” De nummers worden in de woonkamers van de jonge producers in elkaar geknutseld op hun Playstation. Grime breekt daarmee definitief met de glamour van UK Garage waarin de champagne rijkelijk vloeide en Prada het huismerk was. Ze zet de energie van het gewelddadige leven in de grauwe wijken van Londen om in muziek en verlegt haar blik naar het Oosten. Het ultieme voorbeeld vormen de *futuro style* producties van de leden Benny Ill en Lev Jnr van Horsepower. Luister naar de nummers ‘Hand of Death’ en ‘Synbad’ van hun tweede album ‘To The Rescue’ uit 2004. Op dat laatste nummer rollen ze, zoals ze dat zelf verklaren, een magisch tapijt van beats uit. Het nummer is een reis doorheen de grotten van Aladin en de bazaars in Bagdad. Op hun missie vechten ze tegen de boosaardige kalief van Bagdad met het doel hem te elimineren. Die voorkeur voor Oosterse klanken delen ze met Wiley die daar een eenvoudige verklaring voor heeft: “Ik keek altijd veel naar Kung Fu films. Ik hou van het idee van een Oriëntaals ding.”

Scenius versus Genius

Wie naar de piratenzenders van Londen luistert, raakt gevangen in de geluidsstorm die op dit moment door de hoofdstad van de dansmuziek raast. Zenders zoals Pressure en Ice 88.4 vormen een belangrijke spil in de opkomst van Grime; ze laten hun publiek de laatste *riddims* van de geluidstovenaars uit Oost-Londen horen. Vierentwintig uur per dag zenden ze uit en terwijl overdag de rustige platen uit het UK Garage-genre aan bod komen, vult de avond zich met jonge MC’s die hun microfoon vol spugen in een stijl die je niet onberoerd laat. Eén van de meest opvallende stemstijlen is die van Dizzee – “*I wear my trousers ridiculously low*” – Rascal die in 2003, als jongste winnaar ooit, de Mercury Music Prize wint met zijn album ‘Boy In Da Corner’. De jury heeft nog nooit zo’n vreemde metalige, rammelende versie van UK Garage gehoord en oordeelt dat originaliteit zijn grootste artistieke talent is. Die originaliteit hangt nauw samen met een grote groep jonge mensen die opgroeit in Bow, een achterstandswijk in Oost-Londen, en zich verzamelt in crews (Roll Deep), clans (East Connection), syndicaten (Musketeers), menigten (Slaughtermob), kartels (Pay As You Go) en groepen (The Ladies Hit Squad). Zo maakt Dizzee, hoewel nooit als officieel lid, deel uit van de Roll Deep Crew; met bevriende MC’s treedt hij op in de shows van de piratenzenders.

De belangrijkste zenders, zoals Rinse FM die is opgericht door Slimzee, Trend, Target, Geeneus en Wiley, zijn op het Internet te beluisteren. Naast hun live uitzendingen bieden ze de mogelijkheid om mixen en optredens te downloaden. Met andere woorden, door het Internet komen voor het eerst toekomst en heden op één punt samen. De omloopsnelheid van nieuwe platen is daardoor veel groter dan in de jaren negentig toen jungle en drum & bass opkwamen en dubplaten zorgden voor de verspreiding van het virus. Zelfs de BBC heeft een eigen ‘pirate’ in het leven geroepen om niet alle luisteraars te verliezen aan de lokale zenders die door het Internet niet echt lokaal meer zijn. Het zijn dan ook deze zenders die een centrale rol in de verspreiding en de productie van de muziek spelen. Zo komt volgens producer/Rinse FM DJ Geeneus “90% van de mensen die nu groot zijn, bij Rinse vandaan.”

Grime wordt gemaakt door zeer jonge mensen die weinig middelen tot hun beschikking hebben om hun muziek te produceren. Ze maken nummers met Playstation, richten hun eigen radiozenders op via het Internet en geven MC’s een plaats in hun muzikale beleving. Grote namen als Dizzee Rascal en Wiley maken deel uit van een vorm van zelforganisatie die wordt geëxploiteerd door onafhankelijke platenlabels (Tempa), radiostations (Kool FM) en clubs (Plastic People). De kracht van deze scene is dat ze de verschillende kwaliteiten van mensen mobiliseert en productief inzet. Daarmee is Grime niet het gevolg van de ingeving van een enkeling, maar het resultaat van een voortdurende ontwikkeling van de muzikscene in het oosten van Londen.

Luisterlinks:

www.tempa.co.uk

www.rinsefm.com

www.dubplate.net

www.bbc.co.uk/1extra/garage

www.garagemusic.co.uk

www.payasugocrew.co.uk

www.rolldeepcrew.co.uk